2026/1876

28.7.2026.

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2026/1876

od 23. srpnja 2026.

o imenovanju posebnog predstavnika Europske unije za Sahel

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 33. u vezi s člankom 31. stavkom 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Vijeće je 18. ožujka 2013. postiglo dogovor o imenovanju posebnog predstavnika Europske unije (PPEU) za Sahel.

(2) Vijeće je 19. studenoga 2024. donijelo Odluku (ZVSP) 2024/2905 [1] kojom je g. João CRAVINHO imenovan PPEU-om za Sahel. Mandat PPEU-a istječe 31. kolovoza 2026.

(3) Trebalo bi imenovati PPEU-a za Sahel na razdoblje od 12 mjeseci.

(4) PPEU će provoditi mandat u kontekstu situacije koja se može pogoršati i koja bi mogla ugroziti ostvarenje ciljeva vanjskog djelovanja Unije kako su određeni u članku 21. Ugovora.

(5) Potrebno je osigurati dosljedan i učinkovit angažman Unije u Sahelu, među ostalim imenovanjem novog PPEU-a koji će predvoditi politički dijalog, koordinaciju i provedbu Unijina obnovljenog pristupa regiji Sahela, uzimajući u obzir stajališta država članica.

(6) Važno je održati zamah u djelovanju Unije, među ostalim s pomoću zaključaka Vijeća o Sahelu, i istodobno nastaviti s provedbom Unijina obnovljenog pristupa regiji Sahela, uzimajući u obzir stajališta država članica,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Posebni predstavnik Europske unije

1. Gđa Birgitte MARKUSSEN imenuje se posebnom predstavnicom Europske unije (PPEU) za Sahel za razdoblje od 1. rujna 2026. do 31. kolovoza 2027. Vijeće može odlučiti da se mandat PPEU-a („mandat”) produlji ili završi ranije, na temelju procjene Političkog i sigurnosnog odbora (PSO) i na prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”).

2. Za potrebe mandata Sahel se definira tako da obuhvaća Burkinu Faso, Čad, Mali, Mauritaniju i Niger. PPEU također prema potrebi surađuje sa zemljama područja uz jezero Čad i drugim zemljama te regionalnim ili međunarodnim subjektima u Sahelu i izvan Sahela, uključujući Magreb i Gvinejski zaljev, prema potrebi, a posebno sa susjednim zemljama na koje utječe dinamika u Sahelu.

[1] Odluka Vijeća (ZVSP) 2024/2905 od 18. studenoga 2024. o imenovanju posebnog predstavnika Europske unije za Sahel (SL L, 2024/2905, 19.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2905/oj).

Članak 2.

Ciljevi politike

1. Na temelju ciljeva politike integrirane strategije Europske unije u Sahelu, kako je usvojena zaključcima Vijeća od 16. travnja 2021., prilagođenog pristupa Unije regiji Sahela o kojem se raspravljalo na sastancima Vijeća za vanjske poslove održanima 11. prosinca 2023. i 19. veljače 2024. te obnovljenog pristupa Unije regiji Sahela koji je Vijeće za vanjske poslove potvrdilo 20. studenoga 2025. te uzimajući u obzir stajališta država članica, mandat se sastoji od aktivnog doprinošenja i davanja prednosti regionalnim i međunarodnim naporima za postizanje trajnog mira, sigurnosti, stabilnosti i održivog razvoja u regiji. PPEU nadalje nastoji poboljšati kvalitetu, učinak i vidljivost višestranog angažmana Unije u Sahelu te promicati univerzalne vrijednosti i interese Unije. U skladu sa smjernicama Vijeća PPEU pomaže Visokom predstavniku u provedbi obnovljenog pristupa Unije regiji Sahela povezanog s rastućim rizicima od nesigurnosti i nestabilnosti u toj regiji.

2. PPEU na integriran način doprinosi razvoju i provedbi nastojanja Unije u regiji u skladu s međunarodnim pravom, uključujući poštovanje teritorijalnog integriteta, među ostalim u području politike, području sigurnosti i području razvoja, kao i koordiniranju svih instrumenata i dionika relevantnih za djelovanja Unije. PPEU doprinosi produbljivanju angažmana i koordinacijskih napora Unije u pogledu nacionalnih, regionalnih i međunarodnih mehanizama.

3. PPEU djeluje u bliskoj suradnji i koordinaciji s Vijećem, Komisijom, Europskom službom za vanjsko djelovanje (ESVD), delegacijama Unije, državama članicama i drugim relevantnim dionicima, posebno Ujedinjenim narodima (UN) i afričkim organizacijama, osobito Afričkom unijom (AU) i Gospodarskom zajednicom zapadnoafričkih država (ECOWAS).

Članak 3.

Mandat

1. Kako bi se ostvarili ciljevi politike utvrđeni u članku 2., mandat se sastoji od:

(a) aktivnog doprinošenja provedbi obnovljenog pristupa Unije regiji Sahela, kako je primjereno i uzimajući u obzir stajališta država članica, te koordiniranja i daljnjeg razvoja integriranog pristupa Unije u toj regiji s ciljem jačanja sveukupne usklađenosti i učinkovitosti aktivnosti Unije u Sahelu, kao i podupiranja učinkovite strateške komunikacije;

(b) suradnje, među ostalim putem leteće diplomacije (engl. shuttle diplomacy) i političkih kontakata na visokoj razini s vladama i regionalnim organizacijama kao i putem mirovnih sporazuma i međunarodnih inicijativa za posredovanje i rješavanje sukoba, sa svim relevantnim dionicima u regiji, među ostalim s međunarodnim organizacijama, ženama, mladima, civilnim društvom i dijasporama te zemljama Magreba, zapadne Afrike i područja uz jezero Čad s ciljem promicanja ciljeva i interesa Unije i doprinošenja boljem razumijevanju uloge Unije u Sahelu i njegovom neposrednom okruženju i pozitivnoj predodžbi o toj ulozi;

(c) predstavljanja i promicanja interesa i vidljivosti Unije u okviru relevantnih regionalnih i međunarodnih foruma te u okviru drugih procesa relevantnih za stabilnost regije;

(d) poticanja potpuno koordiniranog i integriranog djelovanja Unije u regiji oslanjajući se na sve relevantne instrumente, uključujući razvojnu suradnju, Europski instrument mirovne pomoći, aktivnosti država članica i potporu Unije upravljanju krizama i sprečavanju sukoba putem djelovanja u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) Unije i nastojanja u pogledu regionalne i nacionalne stabilizacije, uključujući ona koja se odnose na reformu sigurnosnog sektora i razoružanje, demobilizaciju i reintegraciju bivših boraca te na kulturnu baštinu u sukobima i krizama;

(e) održavanja bliske suradnje s UN-om, osobito s posebnim predstavnikom glavnog tajnika za zapadnu Afriku i Sahel, AU-om i njegovim posebnim predstavnikom za Mali i Sahel, ECOWAS-om, Komisijom za područje uz jezero Čad i drugim vodećim nacionalnim, regionalnim i međunarodnim dionicima, među ostalim s drugim posebnim izaslanicima za Sahel;

(f) pomnog praćenja i analiziranja učinaka temeljnih uzroka nestabilnosti i dugoročnih trendova u regiji, među kojima su klimatske promjene, gubitak bioraznolikosti, nomadsko stočarstvo, nesigurnost opskrbe hranom i pristup prirodnim resursima, posebno zemlji i vodi, te izvješćivanje o njima, kao i promicanje održivog upravljanja i suradnje u vezi s prirodnim resursima kako bi se ojačala stabilnost i poduprli napori za ograničavanje širenja nestabilnosti, posvećujući pritom posebnu pozornost najugroženijim regijama i regionalnim inicijativama za poticanje prekogranične suradnje u vezi s time, među ostalim i između obalnih država zapadne Afrike i država Sahela;

(g) pomnog praćenja drugih regionalnih i prekograničnih dimenzija izazova s kojima se regija suočava, uključujući terorizam, radikalizaciju, organizirani kriminal, hibridne i kibernetičke prijetnje, krijumčarenje oružja, trgovanje ljudima i krijumčarenje ljudi, trgovinu drogom, pomorsku nesigurnost, izbjegličke i migracijske tokove te s njima povezane nezakonite financijske tokove;

(h) pomnog praćenja humanitarnih, političkih, sigurnosnih i razvojnih posljedica velikih izbjegličkih i migracijskih tokova, koji uključuju interno raseljene osobe i, prema potrebi, sudjelovanje u dijalozima o migracijama s relevantnim tijelima dionicima te općenitijeg doprinošenja politici Unije o migracijama i izbjeglicama u vezi s regijom, u skladu s ciljevima i interesima Unije, kako bi se sveobuhvatnim pristupom koji obuhvaća cijelu rutu promicala plodonosna suradnja u području migracija;

(i) doprinošenja provedbi relevantnih zaključaka Vijeća o sprečavanju i borbi protiv terorizma i nasilnog ekstremizma, održavanja redovitih političkih kontakata na visokoj razini sa zemljama pogođenima terorizmom i međunarodnim organiziranim kriminalom te osiguravanja da Unija ima ključnu ulogu u nastojanjima za borbu protiv terorizma i međunarodnog organiziranog kriminala;

(j) pomnog praćenja političkih, sigurnosnih i razvojnih posljedica humanitarnih kriza u regiji, uzimajući u obzir pristup povezan s uspostavom mira, humanitarnom pomoći i razvojem te promičući dugoročna regionalna rješenja za krize i sukobe;

(k) u suradnji s PPEU-om za ljudska prava doprinošenja provedbi politike Unije u području ljudskih prava u regiji, u skladu s Akcijskim planom Unije za ljudska prava i demokraciju, smjernicama Unije o ljudskim pravima, posebno smjernicama Unije o djeci i oružanim sukobima te o nasilju nad ženama i djevojčicama i borbi protiv svih oblika njihove diskriminacije, kao i politikom Unije za žene, mir i sigurnost, te promicanja uključivosti i rodne ravnopravnosti u procesu izgradnje države, u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a (RVSUN) 1325 (2000) i kasnijim rezolucijama o ženama, miru i sigurnosti, uključujući RVSUN 2242 (2015), i podupiranja provedbe RVSUN-a 2250 (2015) o mladima, miru i sigurnosti;

(l) nastavljanja praćenja pravosudnog sektora u cjelini i mehanizama odgovornosti koji se mogu upotrijebiti za borbu protiv nekažnjavanja što uključuje izradu preporuka, održavanje redovitih kontakata s relevantnim tijelima u regiji, Uredom tužitelja Međunarodnog kaznenog suda i Uredom visokog povjerenika za ljudska prava te suradnju s borcima i promatračima za ljudska prava u regiji;

(m) produbljivanje znanja Unije o lokalnim očekivanjima i lokalnim kontekstima putem čestih kontakata u regiji, među ostalim s lokalnim akterima te, na temelju detaljne i kontinuirane analize situacije, olakšavanje promišljanja i doprinošenje ranom odgovoru, prilagodbi te strateškoj i dugoročnoj viziji Unije u Sahelu.

2. Za potrebe ispunjenja mandata PPEU među ostalim:

(a) prema potrebi savjetuje i izvješćuje o oblikovanju stajališta Unije u okviru regionalnih i međunarodnih foruma s ciljem proaktivnog promicanja diplomatskih kontakata i djelovanja kojima se jača integrirani pristup Unije Sahelu;

(b) doprinosi održavanju pregleda nad svim aktivnostima Unije i blisko surađuje s relevantnim delegacijama Unije i državama članicama.

Članak 4.

Provedba mandata

1. PPEU je odgovoran za provedbu mandata i djeluje pod nadležnošću Visokog predstavnika.

2. PSO održava blisku vezu s PPEU-om i glavna je točka PPEU-a za kontakt s Vijećem. PSO pruža PPEU-u strateško vodstvo i političko usmjerenje u okviru mandata, ne dovodeći u pitanje ovlasti Visokog predstavnika.

3. PPEU surađuje s relevantnim odjelima ESVD-a i djeluje u bliskoj koordinaciji s njima.

Članak 5.

Financiranje

1. Financijski referentni iznos namijenjen pokrivanju rashoda povezanih s mandatom („rashodi”) za razdoblje od 1. rujna 2026. do 31. kolovoza 2027. iznosi 1 788 249,05 EUR.

2. Rashodima se upravlja u skladu s postupcima i pravilima koji se primjenjuju na opći proračun Unije.

3. Upravljanje rashodima uređuje se ugovorom između PPEU-a i Komisije. PPEU za rashode odgovara Komisiji.

Članak 6.

Ustrojavanje i sastav tima PPEU-a

1. PPEU je odgovoran za ustrojavanje tima u granicama mandata i odgovarajućih raspoloživih financijskih sredstava. Tim PPEU-a mora posjedovati stručno znanje o specifičnim pitanjima politika, u skladu s potrebama mandata. PPEU o sastavu tima PPEU odmah obavješćuje Vijeće i Komisiju.

2. Države članice, institucije Unije i ESVD mogu predložiti upućivanje osoblja na rad u timu PPEU-a. Plaće takvog upućenog osoblja pokriva država članica koja ga upućuje, predmetna institucija Unije koja ga upućuje odnosno ESVD. Stručnjaci koje su države članice uputile u institucije Unije ili u ESVD također mogu biti upućeni na rad u tim PPEU-a. Međunarodno ugovorno osoblje mora imati državljanstvo države članice.

3. Sve upućeno osoblje ostaje pod administrativnom nadležnošću države članice koja ga upućuje, predmetne institucije Unije koja ga upućuje odnosno ESVD-a te izvršava svoje dužnosti i djeluje u interesu mandata.

4. Osoblje PPEU-a smješta se zajedno s relevantnim odjelima ESVD-a ili delegacijama Unije kako bi se osigurala koherentnost i dosljednost njihovih aktivnosti.

Članak 7.

Povlastice i imuniteti PPEU-a i članova tima PPEU-a

Povlastice, imuniteti i dodatna jamstva u vezi s PPEU-om i članovima tima PPEU-a koji su potrebni za ispunjenje i neometano funkcioniranje mandata prema potrebi se usuglašavaju sa zemljama domaćinima. Države članice i ESVD u tu svrhu osiguravaju svu potrebnu potporu.

Članak 8.

Sigurnost klasificiranih podataka EU-a

PPEU i članovi tima PPEU-a poštuju sigurnosna načela i minimalne standarde utvrđene Odlukom Vijeća 2013/488/EU ([2]).

Članak 9.

Pristup informacijama i logistička potpora

1. Države članice, Komisija, ESVD i Glavno tajništvo Vijeća osiguravaju PPEU-u pristup svim relevantnim informacijama.

2. Delegacije Unije u regiji i države članice, prema potrebi, pružaju logističku potporu PPEU-u i članovima tima PPEU-a.

Članak 10.

Sigurnost

U skladu s politikom Unije o sigurnosti osoblja koje je raspoređeno izvan Unije u operativnom svojstvu na temelju glave V. Ugovora, PPEU, u skladu s mandatom i na temelju sigurnosne situacije na području nadležnosti, poduzima sve razumno izvedive mjere za sigurnost svega osoblja za koje je PPEU izravno nadležan, posebno tako da:

(a) uspostavlja specifičan sigurnosni plan na temelju smjernica ESVD-a, koji uključuje specifične mjere za fizičku zaštitu, za organizacijsku sigurnost i za sigurnost postupaka, kojima se uređuje upravljanje sigurnim kretanjem osoblja prema području nadležnosti i unutar njega, i upravljanje sigurnosnim incidentima, te uspostavlja plan za nepredvidive situacije i plan evakuacije;

(b) osigurava pokrivenost osiguranjem od visokog rizika za sve osoblje koje je raspoređeno izvan Unije, u skladu s uvjetima na području nadležnosti;

(c) osigurava da sve osoblje koje se treba rasporediti izvan Unije, uključujući lokalno ugovorno osoblje, dobije odgovarajuće sigurnosno osposobljavanje prije dolaska ili pri dolasku na područje nadležnosti, na temelju stupnjeva rizika koje za to područje određuje ESVD;

(d) osigurava provedbu svih dogovorenih preporuka koje su pripremljene na temelju redovitih sigurnosnih procjena te za Visokog predstavnika, Vijeće i Komisiju priprema pisana izvješća o provedbi tih preporuka i o ostalim sigurnosnim pitanjima u okviru redovitih izvješća o napretku i završnog sveobuhvatnog izvješća o provedbi mandata iz članka 15.

([2]) Odluka Vijeća 2013/488/EU od 23. rujna 2013. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 274, 15.10.2013., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj).

Članak 11.

Izvješćivanje

PPEU redovito podnosi izvješća Visokom predstavniku. PPEU redovito podnosi izvješća PSO-u i, kada je to potrebno, drugim pripremnim tijelima Vijeća. Redovita izvješća šalju se putem mreže COREU. PPEU podnosi izvješća Vijeću za vanjske poslove. U skladu s člankom 36. Ugovora PPEU može sudjelovati u informiranju Europskog parlamenta.

Članak 12.

Pristup dokumentima i zaštita podataka

1. PPEU primjenjuje pravila utvrđena u Uredbi (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), kao i provedbena pravila utvrđena u Odluci Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 6. ožujka 2025. ([4]).

2. PPEU štiti pojedince u pogledu obrade njihovih osobnih podataka u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) te u skladu s provedbenim pravilima koja je Visoki predstavnik donio za ESVD.

Članak 13.

Koordinacija

1. PPEU u okviru obnovljenog pristupa Unije regiji Sahela doprinosi jedinstvu, dosljednosti i učinkovitosti djelovanja Unije te pomaže osigurati da se svi instrumenti Unije i djelovanja država članica dosljedno primjenjuju ili provode radi postizanja ciljeva politike Unije. PPEU nastoji redovito surađivati s državama članicama. Aktivnosti PPEU-a koordiniraju se s aktivnostima ESVD-a, delegacija Unije i Komisije te s aktivnostima drugih PPEU-ova aktivnih u regiji. PPEU održava redovite informativne sastanke za ESVD, delegacije Unije i misije država članica u regiji.

2. PPEU na terenu održava blisku vezu s relevantnim voditeljima misija država članica, voditeljima delegacija Unije i voditeljima misija ZSOP-a. Oni ulažu sve napore kako bi pomogli PPEU-u u provedbi mandata. PPEU, u bliskoj suradnji s relevantnim delegacijama Unije, pruža lokalne političke smjernice voditelju misije EUCAP Mali. PPEU i zapovjednik civilne operacije međusobno se savjetuju prema potrebi. PPEU također surađuje s drugim međunarodnim i regionalnim akterima na terenu.

Članak 14.

Subrogacija prava

Kako bi se osiguralo poštovanje pravnih obveza koje su prethodni PPEU-ovi za Sahel preuzeli u vezi sa svojim članovima tima, nabavom radova, robe ili usluga i zakupom odnosno najmom zemljišta, zgrada ili druge nepokretne imovine, PPEU postaje pravni sljednik tih prethodnih PPEU-ove i preuzima njihova prava i obveze, osim obveza koje proizlaze iz teške povrede dužnosti za koju su ti prethodni PPEU-ovi i dalje isključivo odgovorni.

([3]) Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

([4]) Odluka Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 6. ožujka 2025. o pravilima o obradi zahtjeva za javni pristup dokumentima u posjedu posebnih predstavnika EU-a (SL C, C/2025/1951, 31.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1951/oj).

([5]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

Članak 15.

Preispitivanje

Provedba ove Odluke i njezina usklađenost s ostalim doprinosima Unije u regiji redovito se preispituju. PPEU Visokom predstavniku, Vijeću i Komisiji podnosi redovita izvješća o napretku, a do 31. svibnja 2027. završno sveobuhvatno izvješće o provedbi mandata.

Članak 16.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2026.

Za Vijeće

Predsjednik

T. BYRNE